

Verkort plan Imagine IC

2017-2020

VERKORT PLAN IMAGINE IC

2017-2020

Visie op erfgoed

In Amsterdam anno nu leven steeds meer mensen samen die elkaar steeds minder kennen. Oude vanzelfsprekendheden vallen weg; samen leven schuurt. Tegelijkertijd ontstaat offline en online een nieuw dagelijks leven. Imagine IC wil met participatief erfgoedwerk actuele sociale verhoudingen documenteren. En verbeteren – doordat heel verschillende mensen in afstemming met elkaar onderhandelen over wat het erfgoed van hun eigen tijd is, en zo inzicht verwerven in andermans posities en ambities (empathie).

In en vanuit de Bijlmer agenderen wij dat steeds meer Amsterdammers in het erfgoed van de stad een stem hebben. Dat doen wij op twee manieren:

1. in tientallen verzamel-events per jaar documenteren wij met meer dan 2.000 stedelingen hun dagelijks leven. Hieronder vallen ook de verzamelbezoeken en -workshops van leerlingen uit het vmbo (en ander voortgezet onderwijs) en het mbo. In het verzamelwerk werken wij ook aan de duurzame vastlegging van de uiteenlopende betekenissen van de items die in onze collecties komen – ofwel aan van de argumenten voor hun erfgoedbestemming. Het resultaat van verzamelen laten wij zien in presentaties voor meer dan 100.000 mensen in de hele stad.
2. via onze methode-events en publicaties verkennen we ook met 1.000 erfgoed-professionals hoe zoveel mogelijk mensen aan het erfgoed van de stad mee kunnen doen. Daarbij maken wij immaterieel erfgoed integraal onderdeel van de verzamelmethode én van de collectie Amsterdam. In het bijzonder werken we, met onze vaste en -projectpartners de notie en methode van 'emotienetwerken' uit, waar wij in de periode 2013-2016 een begin mee hebben gemaakt. Hiervan maakt de ontwikkeling van onze dynamische erfgoededucatie, ofwel 'erfgoedwijsheid' deel uit.

Voor het erfgoedveld zijn onze collecties en exposities cases voor participatieve verzamel-methodologie. Voor een breder publiek maken ze Imagine IC tot een mix van een archief, een museum en een debatcentrum in de buurt.

Bereik en marketing

Imagine IC bereikt niet zozeer een publiek met zijn programma, maar realiseert een programma *samen* met publiek. Als participatieve erfgoedinstelling werken we met:

1. erfgoedmakers in de stad. Dit zijn buurtbewoners of leerlingen van mbo en vo. 'Erfgoed maken' verwijst naar onze dynamische erfgoedopvatting, waarin erfgoed een kwalificatie is die 'we' geven aan onroerende en roerende materiële en immateriële items in ons leven. Nu 'we' veranderen, moeten we ervoor zorgen dat iedereen aan die bestemming mee blijft en gaat doen. Onder de erfgoedmakers zijn ook 'erfgoed-doeners'. 'Erfgoed doen' verwijst naar immaterieel erfgoed. Dat zijn collectieve praktijken in het dagelijks leven, zoals het Sinterklaasfeest of ritueel slachten. Daarbij sluit 'collectief', zeker in onze tijd en stad, de controversen niet uit; denk aan de figuur van Zwarte Piet in het Sinterklaasfeest.
2. erfgoedwerkers in de stad, het land en de wereld. Zij zijn medewerkers van erfgoed-instellingen tot historische kringen en culturele verenigingen; studenten van erfgoedopleidingen en onderzoekers op de terreinen van erfgoed en aanverwante disciplines als antropologie of geschiedenis. Ook met erfgoedwerkers maakt Imagine IC immaterieel erfgoed actief en integraal onderdeel van de collectie van de stad.

Voor meer en intensievere betrokkenheid zetten we (offline en online) in op verduurzaming van relaties met alle deelnemers en verdere vergroting van de impact op erfgoed-professionals. Voor dit laatste organiseren we onder meer meekijkdagen voor erfgoedstudenten en een nieuwe flagship seminarreeks (Stadsgevoel). Wij hebben zeven vaste partners – de OBA, het Stadsarchief, de Reinwardt Academie, het Tropenmuseum, het Amsterdam Museum, het CBK Zuidoost en het Bijlmer Parktheater – met wie ons bereik en effect exponentieel groter wordt. Daarbij sturen wij op deelnemers en publiek in de drie gebiedsdelen van Amsterdam Zuidoost (onze vestigingsbuurt), en (met de OBA) in de buurten daarbuiten. Als (hoofd-)vestigingsplek van alle partners komt ook het centrum aan de beurt.

Ondernemerschap en bestuur

Imagine IC gaat voor stevige inbedding van immaterieel erfgoed in de culturele infrastructuur van de stad, en voor de positie van de stad in het landelijke (en internationale) immaterieel-erfgoedveld. Hiertoe:

1. versterken we onze capaciteit voor ontwikkeling van participatieve verzamel-methodologie. Dit doen we in wisselwerking tussen onze twee hands-ons ‘laboratoria’: het empirisch verzamellaboratorium met erfgoedmakers en -doeners, en het theoretisch lab gericht op methodeontwikkeling met erfgoedwerkers / -professionals;
2. bouwen we ons netwerk en onze vaste partnerschappen uit. Partners bieden efficiency omdat hun praktijk onze laboratoriumruimte verbreedt en onze producten via hen publiek bereiken.

Het ondernemerschap van Imagine IC zit ‘m in samenwerken voor vernieuwing. Imagine IC is een r&d-partner voor het erfgoedveld. In ieder bedrijf kost de afdeling r&d geld. In ons geval is dat niet anders – en toch wel. Imagine IC is geen bedrijf met een r&d-afdeling. Wij zijn een r&d-afdeling. De verdien capaciteit van onze gehele organisatie is dus beperkt. De return on investment is voor het veld dat nieuw publiek beter kan gaan betrekken. Zij dragen aan onze exploitatie bij. De matching dekt echter niet de integrale kosten.

Daarom zetten wij sterk in op fondsenwerving van de gezamenlijke programma’s. Deze keuze wordt mede ingegeven doordat de directe inkomsten laag zijn, vooral omdat onze tentoonstellingen, in samenwerking met de OBA, gratis te bezoeken zijn. De laagdrempeligheid van de openbare bibliotheken zien wij als een investering in een groot publiek dat in diverse polen van stad met erfgoed kennis maakt en meedoet. Het eigen inkomsten-percentage blijft in 2017-2020 25.

Bestuur en veranderingen

We zetten de geleidelijke vermogensgroei van 2013-2016 door. Desonderalniettemin vormen de beperkte verdien capaciteit en vermogen een risico. Bestuur en directeur sturen daarom dicht op de realisatie. In de tussentijdse evaluatie (2015) constateert de gemeente Amsterdam dat we daarin goed slagen. Dat biedt tevens vertrouwen voor de twee grootste veranderingen ten opzichte van de periode 2013-2016, die een stempel drukken op het plan voor 2017-2020:

1. We richten ons stevig op r&d: dit wordt onze centrale focus. Hierbinnen biedt onze eigen verzamel- en expositiepraktijk samples of discussion pieces. Zo komen we tot de conclusie dat een exclusieve eigen expositieruimte niet nodig is. Deze valt samen met onze verhuizing met de OBA samen in het voorjaar van 2017. In ons nieuwe huis gaan wij één multifunctionele vloer delen die op erfgoedgebied een ontschot programma biedt: op de kruising van archief-, museaal én bibliotheekwerk.

2. Inhoudelijk blijft immaterieel erfgoed de focus, maar we verhouden ons tot internationale theorie op dit gebied en onze museale en archief-partners, en betrekken daarom bij immaterieel erfgoed ook zijn materiële aspecten. (Bedenk bijvoorbeeld dat je stedelijk leven mede wordt bepaald door de fysieke ruimte van de stad, en dat we voor rituelen ook dingen nodig hebben om die mee te doen.) Samenwonen met de OBA biedt ons de kans deze ontschotte werkwijze verder te voeren met deze vierde klassieke erfgoeddiscipline: het bibliotheekwerk en boekencollecties.

Positie in de keten en de samenleving

Imagine IC is in het (cultuur-historische) erfgoedveld van de stad (en daarbuiten) een:

1. kennisplatform op terrein van immaterieel erfgoed. Dat is een erfgoedterrein in ontwikkeling; naar onze programmering en producten is steeds meer vraag;
2. expert op terrein van participatief verzamelen. Dit is dé verzamelmethode voor immaterieel erfgoed, maar ook musea en archieven willen steeds meer participatief verzamelen;
3. partner op terrein van actie-erfgoed. Hiermee bedoelen we dat wij erfgoedwerk, exposities en collecties daadwerkelijk willen (laten) inzetten voor maatschappelijke agenda's en verbeteringen;
4. inspirerende plek voor erfgoed in de buurt. Hier bevindt Imagine IC zich midden in de grootstedelijke samenleving.

De Bijlmer is óns centrum van Amsterdam. Wij nemen haar tot case voor de stad. Met onze partners breiden we ons werk uit naar andere buurten – naar andere grootstedelijke cases. Het zijn de mensen die in de buurten van de stad mee verzamelen en verzamelmethodologie mee ontwikkelen, die in onze (cultuur-historische) erfgoedketen de innovatieve kracht zijn van Imagine IC. Met hen werkt onze r&d bottom-up. Met hen is Imagine IC uniek.

Met hen en de vaste en projectpartners realiseert Imagine IC jaarlijks zes exposities, waaronder een multimedia-installatie over jongerencultuur en een wissel in de vaste opstelling, de Vitrine van Zuidoost. Behalve de vaste opstelling reizen de exposities door naar andere OBA-vestigingen, naar scholen waar we mee samenwerken voor werkweken en workshops, en naar locaties van andere (vaste) partners.

Wij hebben er zin in! Doet u mee?

**De mensen van Imagine IC,
januari 2017**